

Posamezna številka 6 vinarjev.

"DAN" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Inozemstvo celoletno K 30'—, naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica 34.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana v zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Volitev v trgovsko in obrtniško zbornico za Kranjsko.

Kandidatje nar.-napred. stranke so:
Za srednjo trgovino
(rdeče glasovnice):

Viktor Rohrmann, trgovec in posestnik, Ljubljana.
Feliks Urbanc, trgovec in posestnik, Ljubljana.
Josip Perdan, trgovec in posestnik Ljubljana.

Za malo trgovino
(modre glasovnice):

Ivan Korenčan, trgovec v Ljubljani.
Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani.
Josip Kraigher, trgovec v Postojni.

Za veliko obrt
(rumene glasovnice):

Ivan Bonač, tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Za srednjo obrt
(bele glasovnice):

Ivan Rakovec, tovarnar in posestnik v Kranju.
Ivan Schrey, pekar in posestnik v Ljubljani.
Fran Ksaver Stare, sobni slikar in posestnik v Ljubljani, Sodna ulica.
Lavoslav Bučar, gostilničar in posestnik, Koštanjeva.

Za malo obrt
(zelene glasovnice):

Engelbert Franchetti, brivski mojster v Ljubljani.

Ljubljanski občinski svet.

(Seja z dne 6. svečana 1912.)

Ob šestih otvoril župan sejo in poda nato predsedniško poročilo. Mesto odstopivšega občinskega svetovaleca g. Jevša je vstopil v občinski svet g. mestni ravatelj Jeglič. Župan izjavi, da smatra, če ni ugovora g. Jegliča za člana vseh onih odsekov, v katere je bil izvoljen g. Jevš. Dalje naznani, da se bo ravnal glede odobritve zapisnika po starem običaju, da je zapisnik za vse obč. svetovalce razporejen tri dni in če ne ugovarja nihče sestavi zapisnika, s tem odobren. Ker nihče ne ugovarja, je s tem določen način odobrenja zapisnika. Sledi poročilo personalnega in upravnega

odseka glede izvolitve članov v razna direktorija, zastope in korporacije.

Poroča dr. Novak:

Slavni občinski svet! Poročati mi je glede izvolitve članov v razne korporacije, ki jih je 16. V odseku se je sprožilo vprašanje, ali naj velja tudi pri teh volitvah isti ključ, kot je pri volitvah v odseke. Odsek je mnenja, da se na podlagi § 55. občinskega reda ni ozirati na ključ. § 55. govori o ključu samo pri odsekih, ki jih kreira občinski svet sam, zato ne more veljati isti način volitve kot pri volitvah v odseke. Zato je sklenil personalni odsek, da tu ne velja ključ. Predlaga, da se izvoli v odsek za uboge po prosti izbiri sedem članov. — Proti temu predlogu nastopi seveda dr. Zajc, ki zahteva v imenu svojega kluba, da se tudi tu voli po ključu. Sklicuje se na smisel § 55., ki zahteva, da se voli po ključu. Obregne se seveda tudi ob juriste, ki morejo tudi dokazati nasprotni smisel. Kliče po kontroli (v deželni zboru menda ne uvidi potrebe po kontroli) in je zato, da se število članov zviša. — Tudi se čudi, da ni na dnevnem redu volitev v direktorij Mestne hranilnice. On da želi v interesu občinske avtonomije, da se stavi ta volitev na dnevni red. (Klerikalci se začno smijati.)

Župan izjavi, da je tu nemoguća volitev po ključu, ker se mora voliti v nekatere korporacije samo enega člana in je zato zastopanje manjšin izključeno. Kar se tiče volitev v direktorij Mestne hranilnice, pripomni, da zaradi važnosti zadeve ni postavil te točke na današnji dnevni red, da pride na dnevni red prihodnje seje. Ker se klerikalci vedno intenzivneje vedejo, jih opozori župan, da ni tu nihče imun, kar seveda one zelo vzradosti. Naznani, da se bo volilo sedaj v odsek za uboge, in sicer sedem članov po ključu. Med volitvami se zopet razvname Štefe in ne miruje preje, dokler mu ne zadoni od vseh strani, da naj bo dostojen.

V odsek se izvolijo nato obč. svetovalci: Černe, Franchetti, Likozar, Smole, Ložar, Bahovec in dr. Staudacher.

Direktorij mestne elektrarne in direktorij mestnega vodovoda.

Poročevalec dr. Novak predlaga, da se združita oba odseka in da naj ostane število članov — pet — isto.

Ker že zopet ugovarja dr. Zajc, naznani podžupan dr. Triller, da je narodna napredna stranka na stališču, da se ne voli po ključu, da pa bo pripustila v kuratorij mestne zastavljalnice, v zdravstveni svet tudi po enega člana klubov manjšin. V ostale odseke pa tega ne more pripustiti, ker je zastopnikov samo od enega do tri.

Isto dela tudi deželnozborna večina, ki se pri volitvi štirih zastopnikov v deželni šolski svet prav nič ne ozira na manjšine.

Zajc je seveda še vedno nepotolažen, končno ga pa le malo umiri Štefetov klic, »se bomo pa pritožili.«

Župan odredi o predlogu poročevalca glasovanje in je predlog sprejet.

V direktorij so izvoljeni obč. svetovalci: Planinšek, Reisner, Štembor, Rojina in Schmitt.

Slede volitve v vse druge zastope in so izvoljeni obč. svetovalci:

v klavnično ravnanje: Bončar, Černe, Triller, Bahovec, Novak in Schmitt;

v direktorij užitninskega zakupa: Franchetti, Likozar, dr. Novak, Reisner;

v direktorij mestne zastavljalnice: Bonač, Franchetti, Smole, Ložar, Ranth;

v disciplinarno komisijo: dr. Pipenbacher Dimnik, dr. Triller;

v naborno komisijo: Bonač, Lapajne, Pavšek, Trnkoczy;

v mestni stalni zdravstveni svet obč. svetovalci: Trnkoczy, dr. Zajc, dr. Staudacher in občana dr. Demšar in dr. Rus;

v šolski odbor za obrtno nadaljevalno šolo: Bončar, Likozar, dr. Pipenbacher;

v realno komisijo: dr. Pipenbacher;

v šolski odbor trgovske gremialne šole: Bonač;

v kuratorij slovenske trgovske šole: Dimnik;

v društvo za zgradbo delavskih stanovanj: Róth;

v društvo avstrijskega srebrnega križa: Višnikar;

v odbor Elizabetne bolnice: Likozar.

Nato poroča inženir Štembor o prošnji Kranjske hranilnice za spremembo regulacijskega načrta kat. občine Gradišče glede ceste za novim nemškimi gledališčem. Ker ni nobenega pomisleka proti ugoditvi prošnje, zato predlaga poročevalec, da se prošnji v polnem obsegu ugodi, če povrne Kranjska hranilnica vse stroške, ki bi nastali vsled te izpremembe. Ko govori še Pammer za predlog, ga sprejme občinski svet.

Realna gimnazija novega tipa A:

Dr. Pipenbacher je vložil samostojni predlog glede ustanovitve realne gimnazije tipa A v Ljubljani in ga utemeljuje v daljšem govoru. Že pred dvema letoma je stavil isti predlog. Vzrok, da ga ponovi je to, da niso kompetentni faktorji še dosedaj dali dovoljnega odgovora, ker se je pa sedaj začel zanimati tudi deželni šolski svet in ker hoče sedaj predlog še bolj konkretizirati. Govornik prebere svoj govor, ki ga je imel v tem oziru pred dvema letoma Nova doba in nove zahteve in klic po praktičnosti zahtevajo tudi praktične šole. To je uvidela tudi vlada, ki je ustanovila dva nova tipa gimnazij, realne gimnazije tip A in B. — Predpogoji za novo šolo so vsi dani. Učencev kot tudi učiteljev je dovolj. A tudi v kulturnem in narodnem oziru je predlog zadostno utemeljen. Danes se razmere niso izpremenile. Število supletov se je samo za enega zmanjšalo, število učencev pa pomnožilo. Tako, da so pogoji za realno gimnazijo danes ravnotako zadostni. Če bi naučna oblast ne izvedla tega načrta z ozirom na finančne težkoče, tedaj se pa naj spremene vzporedni razredi II. drž. gimnazije v realno gimnazijo tip A. — Govornik omenja nekatere statistične podatke, ki kažejo kako zelo je razširjena realna gimnazija in sicer ravno v najrazvitejših deželah. Končno omeni še govornik, da se naj vpelje mesto grščine italijanščina, ki je za nas edino praktičnega pomena.

Govornik stavi nato tozadavne predloge. K besedi se oglasi dr. Detela, ki se pridruži predlagatelju in izjavi, da bo njegov klub glasoval za predlog.

Obč. svetnik Pammer je proti predlogu.

Prof. Reisner: Dolžni smo, da predlog še obširneje utemeljimo, da poučimo javnost, da ne bomo doživeli očitkov, ker so nam sledili.

— Govornik zavrača izvajanja obč. svetovaleca Pammerja in nato obširno razloži ves ustroj realnih gimnazij. (O tem prinesemo jutri več.) Govornik apelira na vse svetovalce, da glasujejo za predlog, ker je le v prilog mladine

in naroda ne pa v prilog kake stranke.

Nato se konstituirajo nekateri odseki. Predsednikom klavničnega ravnanstva je izvoljen dr. Triller, za predsednika direktorija elektrarne in vodovoda pa prof. Reisner.

Župan naznani na to, da se bodo oddajale ustanove v javni seji, nakar poroča obč. svet. Višnikar o podelitvi M. Debeljakove ustanove. Ustanova se podeli soglasno sedmošolcu Cirilu Cirmanu.

Dalje predlaga župan, da se obravnavajo vsa poročila finančnega in obrtnega odseka, ki se tičejo osebnih zadev enkrat za vselej v tajni seji. — Sprejeto.

Župan dr. Tavčar naznani, da je prejel več nujnih in samostojnih predlogov ter da se bo pri obravnavi teh ravnal po poslovniku, ki zahteva, da se imajo samostojni nasveti javiti še pred dnevnim redom seje, drugače da pridejo na dnevni red prihodnje seje.

Pridejo na vrsto nujni predlogi, s katerimi je dokumentirala S. L. S. svojo resno strem-ljenje.

Nujni predlog Štefeta: Občinskim revežem se naj zviša dnevščina. — Nujnost odklonjena.

Nujni predlog Štefeta: Na Dolenjski cesti se naj osnuje nova policijska stražnica.

Nujni predlog obč. svet. Smoleta glede naprave napajališča pri mitnici na Opekarski cesti.

Nujni predlog Štefeta: da se uvede proti tržnemu nadzorniku disciplinarna preiskava, ker sodeluje pri »Dnevu«.

Vsi nujni predlogi se odklonijo.

Dr. Tavčar stavi nujni predlog v imenu magistratnega odseka, da se ne ustavi sredi zime od vlad. svetnika Laschana dovoljena doklada mestnim uslužbencem. — Nujnost pripoznana in predlog je soglasno sprejet.

Dr. Zajc stavi na župana vprašanje, kako to, da je pod volilnim oklicem glede volitev v trgovsko in obrtno zbornico podpisan župan.

Dr. Tavčar izjavi, da odgovori v prihodnji seji.

Nato se še prav srečno vpelje v občinski svet ravatelj Jeglič, ki predlaga, da se uredi park pred St. Petersko cerkvijo, ki je sedaj v tako žalostnem stanju.

Župan mu pojasni, da se bo v pripravnem letnem času tudi zgodilo.

Konec javne seje ob tri četrt na devet. — Sledi tajna seja.

SPLOŠNI PREGLED.

Odgoditev štajerskega deželnega zbora.

Samostojna krščansko socialna stranka v štajerskem deželnem zboru je izdala na volilce oklic, v katerem se peča z odgoditvijo deželnega zbora ter obsoja najodločnejše politiko slovenskih klerikalcev, obsoja pa tudi postopanje dunajske vlade, ki indirektno podpira obstrukcijo slovenskih klerikalcev, nezakonitosti v goriškem deželnem zboru, obstrukcijo v štajerskem deželnem zboru, vlada pa podpira klerikalce v vseh gospodarskih in strankarskih težnjah. Vlada je celo voditelj te stranke ki moti vedno parlamentarno delo na Dunaju, dalje v raznih deželnih korporacijah, poklicala kot zaupnika krone na mesto kranjskega deželnega glavarja. Ta dejstva, ki so tako jasna, da jih ni utajiti, mečejo kaj temno senco na vlado, ki bi morala v prvi vrsti skrbeti za to, da se doseže redno delo v deželnih zborih, posebno v sedanjem času, ko je finan-

Lagal je, zakaj pop Enjov je bil mlad ter še ni spovedoval.

Marko je takoj zapazil laž, skočil je razjarjen na noge in prijemši sina za uho, ga odpele na ulico. Potem ga je gnal v cerkev kjer ga je oddal spovedujočemu popu Stavru z besedami: »duhovni oče, izpovej tega osla!« On sam pa je čakal tako dolgo v klopi, dokler spoved ni bila končana.

Se strožje je postopal z onimi, ki so zane-marjali šolo. Ostavši sam prostak, je Marko ljubil učenje in učenjake. Bil je eden izmed onih rodoljubov, vnetih razširjevalcev novega umstvenega gibanja, po katerih prizadevanju je Bolgarska v kratkem času dobila potrebne šole. Imel je dokaj meglene pojme, kar se tiče koristi, ki bi mogla izvirati iz vede za ta narod, čegar sinovi so večinoma kmetje, rokodelci in trgovci. Marko je bil poln skrbi na to, da življenje ni dajalo ne dela, niti kruha onim, ki so zapustili šolo. Toda on je čutil ter razumeval s srcem, da se v znanju skriva neka tajna moč, ki spremeni svet. Verjel je v znanje, kakor je verjel v Boga, brez razglabanja. Radi tega si je tudi prizadeval, da bi mu bil koristen, za kolikor so zadoščale moči. Njegova slaba stran je bila želja, biti izvoljen za šolskega ogleda v domačem trgu Beli Cerкви. Pa so ga tudi vsikdar volili, ker je užival splošno spoštovanje in upanje. Marko pri tem skromnem, javnem uradu ni ščedil ne truda niti časa; ogibal se je vseh drugih uradov, ki so zahtevali napor in delili ugodnosti, zlasti pa se je ogibal konaka.¹

¹ Turške uradne hiše.

(Dalje.)

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski.

Prvi del.

I.

Gost.

Hladnega večera meseca majnika je večerjal čvrbadži* Marko z odkrito glavo v krogu svoje rodbine.

Gospodarska miza je bila kakor navadno postavljena na dvorišču pod brajdo. Svetila jim je svetilka, obešena na bezgu, ki je prijazno prigibal svoje cvetje nad glavami rodbine.

Ta pa je bila dokaj številna.

Poleg Marka, njegove postarne matere in gospodinje, je sedel cel roj otrok, malih in velikih, ki so oboroženi z nožmi in vilicami, ugonabljali kruh in jedi.

Oče je sedaj pa sedaj obrnil svoj dobrodušni pogled po teh vnetih delavcih z ostrimi zobmi in neutrudljivimi mlinčki ter govoril veselo:

»Jejte, moji otroci, da boste laže rastle! Penko, napolni zopet skledico.«

Služabnica je šla k žlebu, kjer se je hladilo rujno vino, nalivala ter prinašala globoko porcelanasto skledico. Brat Marko jo je nutil otrokom ter govoril dobre volje:

* Tako so imenovali Turki premožne in vplivne Bolgare.

»Napijte se, razposajenci!«

In skleda je obkrožila vso družino. A oči rodbine so se zalesketale, lica zarudela in vsi so si z razkošjem obližovali usta. Tu se je Marko obrnil k ženi, ki se je mračila ter ni odobrvala njegovega ravnanja in rekel strogo:

»Naj se napijejo pri meni, da ne bodo imeli skomine po vinu. Nočem, da bi iz njih postali pijanci ko odrastejo.«

Marko je imel praktičen nazor o vzgoji. Človek slabo izobražen iz preteklega časa je on, s prirojenim, zdravim razumom dobro razumeval naravo ter vedel, da tem močnejše koprimo po tem, kar se zabranjuje. Radi tega, da bi otroke zavaroval pred naklonjenostjo do tatvine, zaupal jim je ključ od blagajne.

»Gočo, pojdi, odpi cipresovo škrinj in prinesi mi vrečko s cekini!« — Tu je zopet naročil drugemu: Na, moje dete, pojdi in naštej si iz sk

cijelni položaj posameznih kronovin jako neugoden in treba nujne pomoči! Vlada pa podpira obstrukcijo, ki preprečuje vsako redno delo, samo zato, da se zagotovi v parlamentu par glasov, a to še od ene stranke, ki je vladi za vsak neznamenit strankarski interes vedno in vselej na razpolago, akoravno se po lastnem zatrdilu postavlja vedno na opozicionalno stališče, a je parlamentarna zgodovina zadnjih let dokazala ravno narobe. — Krščansko socialci v svojem oklicu tudi pozivljajo vse nemške stranke na enoten nastop proti škodljivi slovenski obstrukciji v štajerskem deželnem zboru.

Italijansko-francoski konflikt. Dogodki v Rdečem morju, ki so prvi trenutek tako razburili francosko javnost se šele sedaj natančneje tolmačijo in ne bodo bržkotne imeli dalekosežnih posledic. Francoska vlada še ni dobila o dogodkih natančnejših poročil. Tudi se ne more trditi, da je Italija s svojim nastopom v Hodeidi kršila mednarodno pravo, ker je železnica Hodeida-Sanaa turška državna last, dasi jo vzdržujejo tuje družbe. Pri zgradbi železnice ni bil angažiran le francoski, ampak celo italijanski kapital. Da se smatra v diplomatskih krogih postopanje Italije kot popolnoma pravilno, pokazuje že dejstvo, da se Francija obrne v zadevi odškodnine za francosko družbo naravnost do Turške, ki je dolžna čuvati interese tujih podanikov. V poslanski zbornici je predlagal posl. Dryand debato o teh dogodkih, a zbornica je sprejela Briandov predlog, da se zadeva obravnava šele po končani debati v francosko-nemškem dogovoru, ki se vrši sedaj v senatu. Iz tega tudi sledi, da se v parlamentarnih krogih celi zadevi ne pripisujejo posebno velike važnosti.

DNEVNI PREGLED.

Opozorjamo vse volilce v trgovsko in obrtno zbornico, posebno one po deželi, da pošljejo glasovnice naravnost tajništvu nar. napr. stranke. Če pa že pošljejo glasovnice na zbornico, tedaj pa morajo zunaj na glasovnico napisati svoje ime, ker so brez označenega imena odposilatelja vse glasovnice neveljavne. V slučaju pa, da pošljejo glasovnico v kuverti, mora zunaj na kuverti biti napisano ime volilca drugače je glasovnica neveljavna. Zaupnike političnih društev v Ljubljani in po deželi pa pozivljamo, da TAKOJ pošljejo vse legitimacije oz. glasovnice na tajništvo narodno-napredne stranke oz. pisarni dr. Novaka v Ljubljani.

Trgovci in obrtniki, spominjajte se, da so vas klerikalci hoteli uničiti s konsumnimi društvami in da je vam edino napredna stranka stala v tem težkem boju ob strani, zavedajte se, da so klerikalci osredotočili vse svoje težnje na to, da ugonobe krepak in svobodni trgovski in obrtni stan, ter volite kot en mož kandidat, ki jih vam priporoča narodno-napredna stranka. — V Ljubljani, dne 31. januarja 1912. — Za volilni odbor: **Dr. Ivan Tavčar**, župan ljubljanski. **Dr. Fran Novak**, deželni poslanec.

Volilci in volilke v trgovsko in obrtno zbornico! Somišljeniki so vsled sleparij, ki so jih klerikalci izvršili pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico, skrajno **nezaupljivi**, da ne zaupajo legitimacij in glasovnic našim pooblaščenecem. In to je **prav!** Zato pozivamo vse **somišljenike**, trgovce in obrtnike, ki ne zaupajo pooblaščenecem, naj svoje legitimacije in glasovnice osebno prinese ali pa rekomandirano pošljejo v »Tajništvo narodno-napredne stranke« (Wolfova ulica št. 10, Dolenčeva hiša I. nadstr.), ki je odprto vsak dan od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Lahko pa oddajo glasovnice tudi pri predsedniku centralnega volilnega odbora pri dr. Fran Novaku v Dalmatinovi ulici št. 3.

Kako se podpisujejo glasovnice za trgovsko in obrtno zbornico? Opozorjamo, da morajo **moški volilci** sami podpisati glasovnice tam, koder je naznačeno: Podpis volilca. — **Ženske volilke** morajo ravno tako same podpisati glasovnice, ako nimajo po obrtnem redu postavljenega upravitelja. Ako imajo upravitelja, podpiše ta in pristavi k svojemu imenu »upravitelj«. Ako pa ženske volilke nimajo upravitelja, podpišejo, kakor zgoraj omenjeno

same, zraven njihovega imena pa mora podpisati kak moški, ki mora svojemu podpisu dostaviti: **Volilni pooblaščenec.** — Dobro je, ako je tisti moški, ki podpiše žensko glasovnico, tudi volilec v trgovsko in obrtno zbornico, vendar je lahko tudi vsak drugi moški, paziti pa je, da je dotični moški izpolnil 24. leto. **Vsak moški sme podpisati samo eno glasovnico.** Osebe, ki ne znajo pisati, morajo napraviti pred svoje ime, ki ga kdo podpiše, križec, podpisati se morata zraven še dve drugi priči, ki morata biti stari 24 let.

Pismošna agitator za volitve v trgovsko in obrtno zbornico. Dasi je dvorni svetnik Pattay, kot načelnik poštne urade v Trstu izdal pismo izdajo, da se bo pri dostavljanju volilnih izkaznic postopalo do skrajnosti korektno in zlasti gledalo na to, da se izročajo voline listine samo adresatom, se nam poroča, da tamkaj kjer so klerikalci poštarji, ali tamkaj kjer so nastavljeni klerikalci pismošne, se čisto nič ne brigajo za odredbo svojega šefa, marveč nemoteno in brezobzirno s svojim nastopanjem delujejo za klerikalno stranko. Tak klerikalni agitator je tudi pismošna Parkelj v Mostah pri Ljubljani. Z zloglasnim občinskim gerentom Oražmom popival je med raznašanjem glasovnic po gostilnah in uredil dostavljanje tako, kakor je bilo prav in vseč klerikalnemu agitatorskemu štabu. Da se nam ne bo očitalo, da so to kar pišemo splošne opazke, omenjamo, da je pismošna Parkelj n. pr. dostavil glasovnico in legitimacijo **Francu Rebernjaku, dasi je on bil ta dan na Štajerskem.** Dostavil je pismošna Parkelj izkaznico in glasovnico **Koviču dasi on ni ničesar podpisal.** Zatrjuje se, da je brez očetove vednosti prevzel od pismošne Parklja 11letni otrok Kovičev. Takih in enakih slučajev je pa že vse polno. Celo postopanje pismošne Parklja pa je imelo en sam namen, pomagati klerikalcem do uspeha in jim dati naravnost priliko za sleparske čine. **Zahtevamo z vsjo odločnostjo, da se proti pismošni Parklju takoj uredno postopa.** **Edina primerna kazen bi bila, da se ga takoj spodi iz službe.**

Klerikalna časnikarska lopovščina: Razni listi so v zadnjem času poročali o odušurkem delu izvestnih sežanskih ljudij. Nobenemu poštenemu človeku ne bi padlo na misel lopovske privatnike obesiti na vrat tej ali oni politični stranki. Le glasilo ljubljanskega škofa, katoliški list »Slovenec« je smatral za potrebno napraviti nečuvencu časnikarsko lopovščino in po svoji stari navadi napraviti sežanske uderuhe liberalcem. »Slovenec« je skoraj tako pisal, kakor da bi bil cel izvrševalni odbor narodne napredne stranke s sežanskimi odušurki v zvezi in kakor da bi vsak naprednjak radi njih moral biti tudi odušurk. Mi sicer ne vemo, kakšnega političnega prepričanja so bili sežanski ljudje, a toliko je gotovo, da so imeli v sebi pristno klerikalno naziranje in da so četudi pod krinko pseudo-narodnjakarijev, kakor jih imenuje sedaj »Slovenec« izvrševali to, kar je naravnost v programu klerikalizma in jezuitizma. Glede tega bomo sivočasno že še doprinesli neovrgljive dokaze in razkrili odušurku, ki ga uganjajo katoliški duhovniki pod tvrdko »Vzajemnega podpornega društva« v Ljubljani. Kakor rečeno, honetno za klerikalne časnikarje bi bilo, da bi pisali o sežanski aferi tako, kot se piše o vsakem dogodku, ki ga je zakrivila nepolitična, privatna oseba. Zato je pa tudi čisto odveč, če sedaj »Slovenec« joka, ker smo ga mi udarili z njegovim lastnim loparjem po zobeh. Zato jim pa tudi danes citiramo v odgovor njihove lastne besede: Klerikalci pri svojih gospodarskih polomih nimajo samo največje sleparije in odušurke, ampak imajo tudi največje časnikarske lopove. Tem ljudem je vse eno, ali je to res ali ne kar pišejo, oni hočejo z namenom z lažmi ljudstvo zastrupljati. Proti taki svojati res ni mogoča nobena obzirnost v taki družbi moralo bi celo poštenega klerikalca biti sram. Sreča je le, da med klerikalci sploh nobenega poštenega človeka več ni.

Občni zbor kmetijske družbe preložen zaradi duhovščine. Občni zbor kmetijske družbe se je imel vršiti na ponedeljek 19. t. m. Že ta dan je bil tako izbran, da se je oziralo samo na udeležbo duhovščine. Če imajo kmetje na ta dan čas ali ne, na to se ni oziralo. Še manj se je upoštevalo učiteljstvo, ki je na deželi skoraj pov-

sod najagilnejše članstvo kmetijske družbe. Dokaz, da se klerikalci v korporacijah, ki jih dobe v svoje roke vedno in povsod ozirajo le na duhovščino. Sedaj je občni zbor kmetijske družbe preložen od 19. na 26. t. m. Storilo se je to samo radi tega, ker se je dognalo, da ima 19. t. m. duhovščina verske vaje in bi se vsled tega ne mogla udeležiti občnega zbora. Zopet nov dokaz, da hočejo kmetijsko družbo komandirati edinole farovži in edino ti v njej gospodariti ne oziraje se na korist našega kmeta.

»Pod jarmom«. Pod tem naslovom smo začeli pribličevati velezanimivo delo slovečega romanopisca **Iv. Vazova.** »Pod jarmom« je cvet literarnega dela, ki ima izredno slovstveno vrednost. Prevedeno je iz bolgarščine že na vse raznejše evropske jezike in že celo na Slovaški. Znani predavatelj Podravske piše o tem romanu: »Kot prevajalec mnogih slovanskih del moram priznati, da me po romanu »Z ognjem in mečem« še nobeno delo ni toliko zanimalo nego J. Vazov »Pod jarmom«. Z ozirom na to, da je danes že skoraj vsak roman, ki izhaja v naših listih, preveden iz francoščine, začnemo tudi radi izpremembe s slovanskim romanom »Pod jarmom« ki opisuje na mikav način **bolgarsko življenje pred osvoboditvijo.** Ker je delo obsežno, svetujemo bralcem, da si hranijo **naš listek**, ki bo prinašal od danes naprej J. Vazova »Pod jarmom«.

»Apostol trializma«. Spodnještajerski Nemci hočejo narediti na vsak način iz ravnotežja Tominška apostolom trializma in to na podlagi nekega njegovega govora na ljubljanski Gajevi slavnosti, katerega so si pa seveda tudi po svoje prikrojili. Sedaj je Nemce spravilo iz ravnotežja, da je naučno ministrstvo imenovalo dr. Tominška strokovnim nadzornikom za telovadbo. Po mnenju graških listov je sedaj Tominšek dosegel cilj svojih trialističnih teženj, nadziral bo telovadbo po Kranjski, Primorski, Dalmaciji in južni Tirolski, sedaj ima delokrog širok in odpr, da bo mogel v telovadnicah nastopati za jugoslovanske ideje, da bo skrbel zato, da bodo srednje šole zapuščali mladi Slovenci, Hrvatji in Srbi kot navdušeni sokoli, t. j. kot rekrutje avstro-vanske armade bodočnosti. Tako se blede »Grazar Tagblattu« in res ne vemo, mi ki poznamo dr. Tominška, koga bi bolj pomilovali. Tominška, ki je prišel tako po nedolžnem do teh trialističnih tendenc in idej, ali pa štajerske Nemce. »Grazar Tagblatt« obeta tudi, da bodo Nemci o stvari spregovorili tudi na drugih mestih, ker nikakor ne gre da bi nadzoroval nemške srednje šole po Kranjskem Jugoslovani Tominšek! Najbolj se seveda smeje tem graškim jeremijadam ljubljanski nemški profesorji, ki pač najbolje poznajo Tominška.

Napredno gibanje na Štajerskem. Na Svečnico dne 2. februarja se je ustanovilo v Skofiji vasi napredno politično in gospodarsko društvo za občine Škofja vas, Vojnik, Smartno, Dobra, Višnja vas, Frankolovo in Novo cerkev s sedežem v Skofiji vasi. Ob lepi udeležbi zastopnikov iz vseh občin je otvoril in vodil zborovanje predsednik pripravljalnega odbora posestnik Anton Mahne iz Trnovlj. Deželni poslanec g. dr. Kukovec je poročal o deželnem zboru štajerskem. Sprejela se je resolucija, ki obsoja postopanje klerikalne delegacije, ki na stroške volilcev mešetari za svoje strankarske koristi ter se pri tem hlenavsko skriva za narodna načela, ki so ji vedno postranska stvar. Narodni stranki in njenemu voditelju g. deželnemu poslancu dr. Kukovcu se je izreklo zaupanje za pošteno in neustrašno prizadevanje v prid ljudskim koristim. O nalogah društva in strankini organizaciji v navedenih občinah sta razpravljala g. dr. Kodermat in g. Ivan Prekoršek. Društvo pripravlja za bližnji čas shode po vseh občinah svojega okrožja, ki bodo pred vsem posvečeni društveni in strankini organizaciji. Pozdravljamo iskreno ta sveži pojav v razvoju Narodne stranke ter želimo, da se skoro osnujejo podobna društva po vseh okrajih Spodnje Štajerske.

Znamenje časa. Iz Radeč pri Zidanem mostu se nam poroča. Tukajšnja požarna bramba je priredila te dni svojo plesno prireditev, ki se je pa ni udeležil niti en klerikalec, vendar je bil odbor tako prijazen, da

je pustil naprednemu občinstvu prodajati pri šaljivi pošti le kolke Slovenske Straže. Prihodnji preskrbe naprednjaki, da bodo mogli prodajati klerikalne kolke le klerikalcem, ako pridejo njih prireditve.

Iz šolske službe. C. kr. okr. šol. svet je imenoval provizoričnega učitelja na Viču »I. Kovača za šestrazrednico v Spodnji Šiški, suplentno na ljudski šoli v St. Vidu nad Ljubljano gđc. Uršulo Porenta za provizorično istotam in absolviranega kandidata g. Emila Žana za provizoričnega učitelja na šestrazrednici na Viču. — C. kr. okr. šol. svet za Krško je imenoval namesto učitelje gđc. Ane Jak učiteljico v p. gđc. Elviro Bernot za suplentinjo na ljudski šoli v Vel. Podlogu.

Razpisane učiteljske službe. Na enorazrednicah v Polju in na Sv. gori je razpisano stalno mesto šolskega vodje. Prošnje je nasloviti na c. kr. okr. šol. svet v Litiji do 28. febr. t. l. — Na dvorazrednici v Trnjam je popolniti stalno mesto ženske učne moči. Prošnje do 2. marca t. l. na c. kr. okr. šol. svet v Postojni. — Na šestrazrednici v St. Vidu nad Ljubljano je popolniti stalno mesto učitelja. Pravilnikom opremljene prošnje do 1. marca t. l. na c. kr. okr. šol. svet v Ljubljani. — V šolskem okraju Ljubljana so popolniti sledeča stalna mesta: 1. Učno mesto in tako vodje na enorazrednici v Želimljah in sicer tako, da imajo prošnje prvega roka tudi sedaj veljavo. 2. Na novo zistemizirano učno mesto na šestrazrednici v St. Vidu nad Ljubljano. 3. Na novo zistemizirano učno mesto na šestrazrednici v Sp. Šiški. Prošnje je vpsolati do 25. febr. t. l. na c. kr. okr. šol. svet v Ljubljani.

Mesto kanclijskega uradnika za X. ev. XI. čin, razred je razpisano pri deželnih sodnih v Celovcu oz. pri kakšni drugi koroški sodnji. Prošnje je vpsolati do 3. marca t. l. na c. kr. prezidij deželne sodnije za Koroško.

Na Vrhu, obč. Staritrg pri Ložu, je prosto mesto okrajne babice z letno plačo 120 K. Prošilke naj pravilno opremljene prošnje vpošljejo do 1. marca t. l. na c. kr. okr. glavarstvo v Logatcu.

LJUBLJANA.

Deželni zbor ima sejo danes ob pol 10. dopoldne.

Podržavljenje ljubljanske policije. Včerajšnji »Slovenec« poroča s posebnim veseljem, da je zagotovljeno, da se podpravi ljubljanska policija. Misli ni nova, njena izvedba je zvezana z velikimi težavami. Ne vemo, kakšno stališče bo zavzel k temu vprašanju ljubljanski občinski svet, to pač vemo, da je v programu dunajske vlade podpravi vse policije na jugu države. Za narodno-napredno stvar je pa čisto vse eno, v čigavih rokah je policija. Javna tajnost je, da je bil Lauter tisti, ki je pomagal bivšemu županu Hribarju zaviti vrat. Javna tajnost je, da leže na šefu policije in njegovemu oprodu, komis. Jančigaju — ki sta najzvestejša prijatelja Štefeta — take pregrehe, da jih je napredni občinski svet le v lastno škodo in le vsled tega, ker je policija mestna, moral prenašati. Kadar bo policija podržavljena, potem se tudi ne bodo dale na tako korupten način potlačiti smrtnilne afere, kakor se je to dogajalo na mestnem magistratu pod vladnim komisarjem Laschanom.

Petričeva instalacija in ukradene reke. Na Svečnico so instalirali na najboljši fari Kranjske dežele pri sv. Petru 36letnega župnika Petriča, katerega je žkof samo zato oblagodaril s to farno, ker je Petrič eden izmed najbolj slavnih klerikalnih petelinov, kar jih premore škofov katalogus cleri. Celo šentnetersko predmestje in vsa ostala fara je bila ta dan na nogah. Niso hoteli ravno počastiti novega župnika, ampak zanimali so se za škofa, ki je ta dan sam prišel s kv. Petru ter razbijal in razsajal po prižnici tako, da se je smejalo mlado in staro. Cerkev je bila zunaj in znotraj izredno krasno ozaljšana. Postavljeni so bili mlaji, ciprese so pokrival sicer dolgoročne koticke, zelenje je viselo raz visokih sten in vsak človek je mislil, da so to župniku na čast priredili poštenu njegovi farani. Sedaj se pa izkazuje, da je stvar bila čisto drugačna. V Bizoviku in sosednjih vaseh izbruhnili je sedaj velikansko ogorčenje. Skoraj vse tisto, kar je služilo v čast župniku in v čast božjo je bilo namreč v ljubljanski okolici iz gozdov in vrtov pokradeno. Kakor srake znašali so klerikalci tuje blago, a niso se zadovoljili s smrekami, ki so jih posekali v tujih gozdih, marveč odnesli so tudi gospodarjem ciprese. Cela zadeva je že v rokah merodajnih faktorjev in bo prav zanimiva postala šele takrat, ko se bo o njej obravnavalo pred tukajšnjim c. kr. sodiščem. Tako klerikalci brez sleparije in tatvine niti svojih župnikov instalirajo ne morejo.

Jaz Pierretta, Ti Pierrot! V izložbi modnega salona ge. Ozmečve v Šelenburgovi ulici je razstavljena vrsta akvarelnih skic za maske, kakoršne bodo dajale značaj letošnji veliki Sokolovski maskaradi. G. slikar Vavpotič je označil vseh osnutkih glavne tipe, in je že iz njih spoznati, da je mogoča velika raznovrstnost in variacija glede kroja, stila, sestave barv, pokrival, frizure itd., tako da ima pri maskiranju važno besedo tudi **okus in iznajdljivost** posameznika. Najverjetneje te ter Pierroti, med nje pa bodo posajene pestreje Colombine in Harlekin. S tem okvirom se bodo jako srečno skladali slinčni tipi, kakor: Kašperčkove figure, bajaci, klovnji, polišineli, fantazijske skupine (n. pr. z idejo: »mesečina«), rokokoeve figure, figure iz ovčarskih idil itd. Ta celota bude nudila izredno graciozen utis; vse te maske **ne bodo ječale** v težkih kostumih, temveč bodo čutile v sebi nehotne bistvene

mijo na njivo miru. Pogreb se vrši ob polu 4. z Jurčičevega trga 3.

Realčnemu ravnatelju, vladnemu svetniku dr. Junovcu so priredili ob priliki njegovega odlikovanja z redom železne krone III. vrste, včeraj zvečer učenci njegovega zavoda nodoknoco.

Aretiran tat koles. Meseca avgusta l. l. je bilo lesnemu trgovcu Karlu Tavčarju iz dvorišča na Dunajski cesti ukraden kolo tvrde »Puch«, vredno 80 K. Vse poizvedbe po storilcu so ostale takrat brezuspešne. Malo pred Božičem pa je došlo policiji poročilo iz Jelšane v Istri, da je bil tam aretiran l. 1864. v Jalakah rojeni in v Kanderše pristojen kolesarski tat, Franc Maček, kateri je bil v posesti Tavčarjevega kolesa. Ker je na sumu, da je pokradel v Ljubljani več koles, bo izročen tukajšnjemu deželniemu sodišču.

Roka se zmotila. Te dni je sedel v neki tukajšnji žganjariji 19letni Jožef Sutič iz Gospiča na Hrvaškem med veselimi žganjarji. Nakrat se je stisnil k poleg sedečemu gostu ter mu segel v žep. Ko so drugi to opazili in stavili na odgovor, jim je rekel, da se je le zmotila roka. Poklicani stražnik je Sutiča aretiral, nakar so ga izročili sodišču.

Dežnik ukradel. Pred nekaj dnevi je 52-letni berač Franc Vehar, kateri je bil že opegovan prekanovan, ukradel delavki Mariji Gabrič v Vodmatu nov dežnik. V soboto je zasačil na Hrvaškem trgu policijski stražnik Veharja, ki je imel pri sebi dežnik in ga aretiral. Oddalil so ga sodišču.

Osem aretacij. Tekom včerajšnjega dne je mestna policija aretirala osem oseb in sicer: nekega zidarja zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe, nekega dninarja zaradi prepovedanega povratka, pet drugih, ker so bili brez sredstev, eno pa zaradi pianosti in ležanja na ulici.

Umrli so v Ljubljani: Milena Martina Smole, rejenka, 2 dni. — Anton Sinkovec, sin železniškega delavca, 1 dan. — Henrik Valda, dacar, 71 let. — Karolina Gergschitz, šivilja, 63 let. — Andrej Lipovšek, posestnikov sin, 22 let. — Lovro Šink, žagar, 44 let. — Antonija Bivic, služkinja, 30 let — vseh sedem v deželni bolnici. — Jakob Puhar, pletar, 79 let. — Agata Lebar, posestnikova hči, 39 let — oba na Radeckega cesti 11.

Kinematograf »Ideal«. Krasni popoldanski spored, 3 velekomične slike. Med temi »Mirko ni iz Bedakovega«. (Velekomično igra bletni Mirko.) Krasna ameriška drama ter »Tri dražestne mačice. Na večernem sporedu je še poleg teh slik senzacionalna drama »Izdajalka« z Asto Nielsen. (Epizoda iz nemško-francoske vojne). Petek, specialni večer z dramo »Tiranovi levi«. Sobota, »Smrti beg« (Senzacijska ruska nihilistovska drama). Drugi teden »Tri-polis«, ki traja 1 in pol ure, 1500 m dolg film. Ker krožijo razne govorice, javljam, da je popoldanski spored dostopen vsaj šolski mladini, ker je spored oblasteno, sporazumno s šolskim svetom cenzuriran ter se kažejo pri tem samo dovoljene slike.

PROSVETA.

Slovensko deželno gledališče.

Hermann Bahr: Koncert. (Komedija v treh dejanjih.) Hermann Bahr stoji na čelu onea literarnega gibanja v Avstriji, ki si je nadelo ime Jung-Wien, pa Bahr ni več mlad, vendar je on reprezentant te kulturne smeri ne toliko radi svojih literarnih del in uspehov temveč radi ravno one posebljene tipičnosti te struje, ki je tako jasno izražena v vseh njegovih delih. Duhovit esajist, eleganten pripovedovalec, satirik in ironik to je Hermann Bahr v vseh svojih delih, v to mu pripomore lep jezik, poln duhovitih in včasih skoro nerazumljivih prispodob. — Kot dramatik se je poskušal Bahr že velikokrat, vsaka njegova premijera je literaren dogodek, kar gotovo dokazuje dejstvo, da se je zadnje njegovo dramsko delo »Das Kind« uprizorilo na en večer na petih odrih. Njegova komedija »Koncert«, ki se je uprizoril na slovenskem odru, je delo, ki sloni na mirnem konverzacijskem tonu. Umetnik si hoče zabave z mlado ženo nekega učenjaka, ki zve to in obvesti tudi pianistovo ženo. Oba gresta na lov za nezvestim parčkom, ne da tam uprizorita kako krvavo žaloigro, ne na temelju spoznanja hoče rešiti »isatelj ves konflikt, ki ga tudi izvede čisto do konca, ako se ne bi pojavila v zadnjem trenutku zaljubljena oboževalteljica mojstrove umetnosti, ki prisili mojstra do onih značilnih besed: Moram, moram, ko mora priznati, da se nazadnje konečni akordi vendarle utaplajo v uvodnih. Naj se že ideja izgublja v neverjetnosti značajev, gotovo je pa, da ravno ta ideja ustvarja take značaje, da avtor ni zidal ideje na svojih osebah, ampak po ideji je krojil svoje junake. Zato tudi oni, ki sledi misli vsega dela, spozna te ljudi popolnoma dobro in si jih ne more predstavljati drugačnih kakor so. Uprizoritev na ljubljanskem odru je bila prav lepa, pogrešali smo sicer pravega tempa, ki se na našem odru nikakor ne more uveljaviti, krivo je temu prehitro študiranje in premnogovrsten repertoar, ki ne pusti igralcem uživati se v posamezna dela, ter zadeti vedno pravi ton in občutje. Najbolja je bila ga. Danilova, v ulogi pianistove soproge Marije, moderne žene, ki v pustolovstvu svojega moža ne vidi nič nenavadnega, ker dobro ve, da on to mora! Njena igra je bila popolnoma umerjena in premišljena, le včasih ni povdarila popolnoma one razlike med ironijo in resnico, ker človek nikdar ne spregovori ironije, da je ne bi on, ki se ga tiče, razumel. Fino pointiranje, ki ga je podčrtavala jako dosledno, je dvignilo njeno ulogo v sfero verjetnosti, ker pridejo tudi nji trenutki, ko spozna sama, kako smešno komedijo je uprizorila, a jo hoče vendarle izvesti do konca. G. Danilo je igral pianista pri premijeri bolje, včeraj se mu je zatikal preveč tekst, nekateri stavki so bili naravnost nerazumljivi, ker niso imeli začetka ne konca. Karakteriziral pa je pianista jako detajlno in mu znal podati v vseh momentih zadrege prave izraze razpoloženja. G. Nučič

je igral vedno filozofirajočega učenjaka Juro s treznim in primernim glasom, študirano igro. Vprašati bi se morali, ako niso bile nekatere črte predebele, toda Jura je človek, ki hoče biti smešen, ki noče igrati v življenju nikake uloge, ker mu je svet tako znan in jase, da ve, le z ironijo in osmešitvijo se doseže cilj, to se mu je tudi posrečilo. Gosp. Nučič je naštudiral svojo igro jako precizno, kar se je videlo v vseh njegovih nastopih, znal je zmerno nijansirati vse prehode od razburjenosti do skrajne flegme in smešnosti. G. Iličičeva je podala Delfino kot naivno sentimentalno zaljubljenko, ki ne naredi neumnosti toliko iz ljubezni kakor iz vsega smešnega spoštovanja do mojstra, neumnost, ki bi jo naredile tudi vse ostale učenke. Ga. Iličičeva je tekom časa, kar nastopa v večjih ulogah vidno napredovala in je postala jako dobra moč. G. Verovšek je bil izborni stari putikar Polinger, ki ga je označil z naravno neprisiljeno komiko točno; zlasti, kar mora ugajati vsakemu posebno je to, kako g. Verovšek prinese naravno in res slovenski vsak stavek. Gdčna. Danilova je bila malo preveč razburljiva, sicer na mestu, kakor tudi ostale učenke in gdčna. Wintrova ter ga. Bukšekova. Gledališče je bilo žal slabo obiskano.

Quidam. Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v četrtek se poje prvič v sezoni velika lirsko operna slovenska »Rusalka«, ki jo je po pesniškem besedilu Jaroslava Kvapila uglasbil Antonin Dvořák, častni člen Glasbene Matice, bivši člen gosposke zbornice, častni doktor itd. Predstava je zaradi velikih stroškov v četrtek izven abonementa; za loženepar. — V soboto prvič H. Ibsena veseloigra »Zveza mladine«. — V nedeljo popoldne ob 3. zadnjič v sezoni pri zelo nizki vstopnini opereta »Revizor«, zvečer je operna predstava.

Glasbena Matica v Ljubljani bo sredi meseca marca, v dneh 13., 14. in 17. proizvajala prvi slovenski oratorij »Assumptio B. M. V.« (vnebovzetje Blažene Device Marije), katerega je zložil odlični slovenski skladatelj P. Hugolin Sattner.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

LEX KOLISKO.

Dunaj, 6. februarja. Danes je zborovala narodnostna komisija v nižjeavstrijskem deželnem zboru, ki je sklenila predložiti deželnemu zboru znova zloglasni Lex-Kolisko, po katerem se uvaža nemščina kot edini učni jezik na vseh solah doljne Avstrije.

BRAMBNA REFORMA.

Dunaj, 6. februarja. Tekom današnjega dneva je konferiral ogrski ministrski predsednik Khuen z grofom Stürgghom, justičnim ministrom Hohenburgerjem, vojnim ministrom Auffenbergom in domobranskim ministrom Georgijem. Vsi člani avstrijske vlade so izjavili, da v brambni reformi ne pripuste nikakih načelnih sprememb, premeniti bi se moglo le kaj formalnega, avstrijska vlada je pa tudi z največjo odločnostjo proti vsakemu zavlačevanju rešitve brambne predloge.

RAZPUST ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Praga, 6. februarja. V sled pesimistične presoje o kakem vspehu češko-nemških spravnih

pogajanj se smatra tukaj, da bo češki deželni zbor v najkrajšem času razpuščen.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

Berlin, 6. februarja. Jutri se otvori nemški državni zbor s prestolno besedo, ki jo prečita sam cesar Viljem. V prestolni besedi se bo zlasti zahtevalo pospeševanje prispevka za nemško armado, ki mora doseči tako moč, da bo lahko pripravljena na boj na dve strani, tudi za mornarico se bo stavilo velikih zahtev.

NAPETOST MED TURČIJO IN SRBIJO.

Carigrad, 6. februarja. Vsled zadnjih dogodkov v Macedoniji, kjer se znova organizirajo srbske čete, je nastopila precej ostra napetost med Turčijo in Srbijo.

Solun, 6. februarja. Turška vlada je prepovedala uvoz srbske municije skozi Solun. Položaj je jako resen, ker je pričakovati, da bo Srbija proti temu koraku nastopila kar najodločnejše.

HRVAŠKA.

Zagreb, 6. februarja. Danes so zaplenjeni vsi hrvaški listi, ki prinašajo resolucijo, ki so jo sklenili zaupniki hrvaško-srbske koalicije. — Za jutri sklicuje socialna demokracija velik shod na katerem bo protestirala proti nezakonitemu razpustu sabora. Vsled napetih razmer je pričakovati nemirov, zlasti, ker se pripravila vlada na najobsežnejše protimere.

AEHRENTHAL.

Dunaj, 6. februarja. Stanje grofa Aehrenthala se je tekom današnjega dneva zopet poslabšalo. Danes popoldne ga je začelo dušiti. Položaj je skrajno resen in presenečenja niso izključena.

KITAJSKA REPUBLIKA.

Nanking, 6. februarja. Republikanska vlada je priznala bivšemu cesarju dosmrten cesarski naslov, ki pa ni deden in mu nakazala letne apanaže v znesku 4 milijonov taelov, ter mu določila kot stalno bivališče neko palačo v Pekingu.

VELIKANSKI PORAZ.

Carigrad, 6. februarja. Semkaj so došla poročila o veliki bitki med Turki in Italijani pri Tripolisu; na podlagi teh poročil so doživeli Italijani občuten poraz in izgubili do 400 mrtvih; natančnejših poročil dozdej še ni.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisemnim vprašanjem je priložiti znakmo 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; znanji inserenti v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Pohišstvo za žene in neveste prodaja po jako ugodnih cenah Simon Praprotnik, Jenkova ulica št. 7., Ljubljana.

Išče se hišnica. Natančneje na Resljevi cesti št. 4. pri hišnici. 118—3

Kupujte „Dan“!

Izvod samo 6 vinarjev.

Gostilniške prostore

s koncesijo

se odda v najem za majev termin na Turjaškem trgu št. 1., bivši »Katoliški dom«. Vpraša se istotam v gostilni, ali v pisarni Filipa Supančiča, Šubičeva ulica 5. 110

Česke bliščeče brikete,
Šlezjske fine brikete,
Fine štedilniške brikete,
Češki visokoplameči premog,
največje in najcenejše vročine, priporoča
J. Paulin, tu, Nova ulica 3.

Telegram!
Kavarna CENTRAL
Ravnokar došla dunajska damska elitna kapela
Draga Budek.

Koncert vso noč. Vstop prost.

Kavarna do jutra odprta!

Pozor!
Najboljši, najcenejši in najizdatnejši
premog,
brikete in vseh vrst drva
priporoča p. n. občinstvu
Ivana Treo v Ljubljani
Cesta na južno železnico.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 8,000.000. K 800.000.
Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

— 72 —

kmečko punče in jo odela s trdo raševino, je popolnoma utihnila in se stisnila odrevenela v kot nosilnice. Plašne misli so se začele plesti v njeni glavi, zatožilo se ji je po materi, po domu, po Hardy-ju...

Če bi Gérard ne bila posebljena brezčutnost, bi se morala z usmiljenjem vprašati, zakaj so ročice Roselys naenkrat oledenele, zakaj se ji je obrazek pordečil in zakaj so žarele nje učka v obrežju neprijetnosti, zmedenosti in žalosti...

Ko sta izstopili je Roselys šla brez volje z Gérard, tresla se po celem telesu in zobje so ji šklepetali, kljub temu, da je junijsko solnce močno sijalo.

Gérard je krenila naravnost k zvoniku in stopila v presbiterij.

— Gospod, je dejala, iz Nantenila sem in šla sem v Soissons obiskat moža. Vzela sem seboj to siroto, ki ji je umrla mati, teden dni bo od tega; ne more pa več z menoj, dohajati me ne more, slaba je in meni se zelo mudi.

Duhoven je pogledal Roselys in rekel:

— Otrok ima hudo mrzlico.

— Ravno zavoljo tega...

— Kako se pa imenuje?

Deletce je brez imena!

Duhoven je bil starček, dober kristjan, dober človek, dobronik in že se je pripravljaj, da nekaj ukrene. Ko pa je zaslišal: brez imena, je vstal, na široko se pokrižal in pobožno menil:

— Potem pa ni čuda, da je dobila tako mrzlico. Zaklinjanja bo treba. Ali je ne morete odvesti naprej, do prve pristave...

je tam bujno poganjal, oviral pot, zapletal se med noge onega, ki se je po nesreči izgubil v ta zapuščen del in klical: Vstavi se! Ne hodi dalje, pekel Hiše Saint Pol je tu!...

Hidelon — gotovo ostanek kakega starega gradu — je bil že skoraj razvalina. Anhryst je rabil orjaške kamne iz njegove zgradbe za Bašljo. Dvoje nadstropij samo je bilo še ohranjenih; orožarnice in slavnostne dvorane so bile tam nekaj, sedaj pa je služilo vse skupaj za brolg ječarjem.

Železna vrata ob znožju stolpa so se odprla s truščom — nesrečnik, ki jih je prestopil, ni zagledal več nebeške luči. Nobena roka ni začrtala mrkega napisu nad vhod: Upanje pustite... Ampak kamenje samo na sebi, oboki, vzduh, vse, vse je venomer tutilo in naznanjalo smrt in pogin...

Hardy je naenkrat videl le še zvezde nad glavo: nahajal se je v stolpu.

Dvoje pesti ga je vzdignilo... kakor v omotici se mu je zdelo, da ga spuščajo v neznane globočine; čutil je, da so ga spustili iz rok, zdrknil je na kolena in se vdrl v blatna tla; v istem hipu so zaškrpale vrata, zaslišal je urno tekanje, kakor kadar se poja zmedena žival, vrata so se zaprla in s težavo je vdihnil kužen, dušec zrak; mrtvaški strah ga je spreletel in onesveščen se je zgrudil, šepetajoč: Z bogom Roselys, uboga, mala Roselys!...

XI.

Vzporedna usoda.

Zapustiti moramo žalibog sedaj Hardy-ja; ker pa hočemo v par potezih podati usodo Roselys d, Ambrun, ostanemo v neki vzporednosti z usodo mladega junaka, ki ga moramo vedno in vedno le občudovati. Otroci so ponavadi poredni in zlobni... »brez usmiljenja so ta leta.« Vendar to ni njih krivda. Velikodušnost, silna duševnost, močna narava in dobrohotnost so redkokedaj prirojene lastnosti, morajo se priučiti, kakor čudezna govorica. Hardy pa je prenesel težave, ki bi jim veliko odraščenceh podleglo; ko ga je premagala slabost, je rekel: Uboga Roselys!... Pač nežen nagon skrbi za drugega: ni mislil nase, ni se pritoževal, le Roselys, Roselys je pomiloval...

Kaj se je zgodilo z njo? Na kratko hočem vse razložiti:

Ženska po imenu Gérande, ki se je prikazala v hiši Passavant, je dobila od kraljičinega pisarja potrebna in natančna navodila. Ivan Nevstrašni je bil sinteza zločina, Izabela divjajoča šiba božja, plameče meteor, ki ga je gonil orkan strasti. Vendar misli, občutki, perverznost so tele v njih, in v tem smislu sta bila človeški naturi. Gérande pa je bila mrtev kamen, kos lesa, predstavljal je skratka čudovito podobo brezčutnosti. Bila je zaprta, samosvoja, stroj, ki le tare. Iskala pa je seveda pošteno plačilo za svoje službe.

Vseda se je v nosilnico, ki jo je bila naročila kraljica v ulico Saint Martin in posadila poleg sebe Roselys. Pri Saint-deniških vratih,